

Posudek, Diplomová práce -

Ondřej Hohl: Odkaz politických procesů 50. let v Československu na stránkách vybraných periodik v podmínkách obnovující se svobody slova během Pražského jara 1968.

UK v Praze, FSV, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií

Praha 2007, 103 stran textu + 64 strany příloh

Práce Ondřeje Hohla věnovaná recepci politických procesů 50. let dvěma českými týdeníky a jedním měsíčníkem v období reforem konce 60. let je podrobně (ale ne příliš přehledně) rozčleněna do sedmi kapitol s dvaceti sedmi oddíly. Kapitoly 2 a 3 uvádějí čtenáře do problematiky procesů 50. let,¹ kapitoly 4 a 5 přibližují dějinné zázemí událostí roku 1968 a procesu rehabilitací a až kapitola 6 představuje jádro výpovědi – bez dalšího přibližuje vybrané pasáže sledovaných textů (a sestavuje tak pro čtenáře kvalifikovaný výtah z plného znění umístěného zčásti v příloze).

Diskuzi tezí diplomant v podstatě neprovádí, ale domnívám se, že tato skutečnost není na závadu, protože převážnou část deklarovaného záměru, tj. „prozkoumat (...) diskusi o politických procesech, zjistit, v jaké šíři byla vedena, jakých konkrétních případů se týkala“ mu zvolená metoda umožňuje naplnit.

Úvodní (a převážná) část práce věnovaná dějinnému kontextu a politickým procesům je napsaná dovedným jazykem, autor ale vůbec nepracuje s archivními materiály. Tento nedostatek je na místě omluvit omezeními, která Ondřejovi Hohlovi život přichystal, v případě práce se sekundární literaturou ale podobná omluvenka na místě již není – knihovny poskytují nepřeberné množství titulů na absenční výpůjčky. A právě chudou literaturu považuji za zásadní problém posuzované diplomové práce. Přestože má diplomant pravdu ve svém náhledu, že jím použité (a citované) práce jsou velmi kvalitní, podstatou diplomové práce je ukázat, že student umí vypracovat bibliografii, vyhledat relevantní tituly, srovnat a kriticky zhodnotit poslední vědecké poznatky. Na to vše Ondřej Hohl rezignoval a pouze umně kompiloval čtyři základní tituly: Černou knihu komunismu, Kaplanovu a Palečkovu práci Komunistický režim a politické procesy v Československu, Kaplanovu práci Zpráva o zavraždění generálního tajemníka a Pauerovu práci Praha 1968. Doplnil je o paměti Šika, Císaře, Dubčeka, Biřáka a o tři jednorázové odkazy na dosud nezmíněné texty. Jinými slovy: Na půdorysu čtyř odborných titulů vystavěl prvních 5 kapitol.

V případě kapitoly 6 mi chybí vysvětlení volby výběru – jak se diplomant rozhodoval, které články rozebírá? Nenabízí ani jejich další srovnání, čtenář se nedozví nic o jejich shodných rysech, charakteristikách, nedozví se ani základní údaje o sledovaném souboru. Ještě že alespoň počty článků je možné dohledat v bibliografickém odkaze na s. 108. Ani stručné představení sledovaných periodik není uspokojivé. Souhrnně považuji autorův vklad do rozboru sledovaných textů za pramalý – on texty jen seřadil za sebe a převyprávěl.

Impozantní příloha si zaslouží ocenění – je v podstatě i sama o sobě velmi podnětným materiálem ke studiu. V příloze umístěné články velmi dobře ilustrují zručnost politických procesů a docela jistě by si zasloužily širší čtení. A byla by veliká škoda, kdyby tyto pracně vyzískané přepisy diplomant nikde nezveřejnil. Obávám se totiž, že pro naprostou většinu potenciálních čtenářů jsou na 40 let opuštěných stránkách rozebíraných periodik ztraceny – kdyby je ale Ondřej Hohl jako citaci s přesným odkazem umístil někde na internetu, troufám si tvrdit, že by našly výrazný ohlas a přispěly i samy o sobě k pěstování mementa politických procesů v kolektivní paměti české společnosti.

---

¹ Míru pozornosti, kterou autor věnoval procesu se Slánským, nepovažuji za koncepční – předpokládám, že je výrazem odkazu na diplomantovu bakalářskou práci?

Výše uvedené řádky oceňující přílohu píše přestože jsem diplomantovi doporučoval, aby přepisy do přílohy neumisťoval. Měl jsem za to, že jejich zařazením nutně upozorní na skutečnost, že přepisy Studenta nemá. A proto v tomto místě tedy musím konstatovat, že je škoda, že diplomant nepřevodil do elektronické podoby (nepřepsal) i rozebírané materiály Studenta – máme-li přepisy vnímat jako dokladový materiál podpírající konstrukci diplomové práce, zůstal autor stát v polovině cesty. Uvědomuji si objem práce, kterou by musel věnovat samotnému přepisování, ale také mám za to, že (uveřejní-li přepisy), nebyla by to práce zbytečná. A diplomové práci samotné by také prospěla.

K jazykovým náležitostem mám výhrady pouze minimální² – práce zjevně prošla pečlivou korekturou. Ocenění zaslouží také diplomantova schopnost odolat svodům normalizačního newspeaku – svěst dobovou terminologií se nechává jen místy.³ I formální nedodělky jsou výjimečné – obráceně vložené Summary by sice mohlo zmást, ale nijak neškodí, avizovaný, ale nevložený článek Reportéra „Příběh celníka aneb bude se muset přimluvit Tito?“ možná čtenáři přivodí zklamání. O chudé literatuře (a tedy i jejím seznamu) jsem se již zmiňoval.

Shrnu-li: Diplomant prokázal schopnost shromážděné poznatky utřídit a mimořádně kultivovaným způsobem nabídnout čtenáři. Zároveň prokázal, že ovládá základní schopnosti a dovednosti příslušné odbornému diskurzu; Diplomová práce Ondřeje Hohla svým zpracováním a obsahem splňuje požadovaná kritéria, a proto ji **doporučuji k obhajobě**.

Práci nelze považovat za zcela úspěšně realizovanou, ale navrhuji zohlednit přinejmenším nasazení, se kterým autor k jejímu psaní přistoupil. Doporučuji klasifikační stupeň **velmi dobře**.

PhDr. Jakub Končelík
V Praze dne 1. února 2007

---

² Týkající se převážně přepisu článků z periodik. A zde bych si je dovolil považovat za nepodstatné – vždyť autor nesestavoval primárně edici dokumentů.

³ Doporučoval bych kupř. dobově vázané sousloví „hromadné sdělovací prostředky“ nahradit za „médiá“.